PATRIOTTISCHE ANMERKINGEN

Over de volstrekte Al of Niet noodzakelykheid van een te doene Augmentatie van 's Lands Militie by de tegenwoordige tydsomstandigheeden; en of de Neutraliteit daar door Kwetsbaar zy of niet?

ortelyk Overwoogen in een Brief, van een Voornaam Heer in Gelderland, aan een Voornaam Heer in Over-Issel geschreeven, ter geleegenheid van de

AANSPRAAK,

Door HAARE KONINGLYKE HOOGHELD Mevrouwe de Princesse Gouvernante,

Den 7 Juny laatstleeden in de Vergadering van

AAR EDELE GROOT MOGENDE de HEES REN STAATEN VAN HOLLAND en Westvriesland,

Op het Subject van de Voorgeslaagen Augmentatie, gedaan.

n zyn te bekoomen te Amsterdam, by TongerLo, Houtuyn, G. de Groot en G. Bom; Rotterdam, Wed. F. de Vuyck en D. Vis; 's Hage,
P. van Os; Uytrecht, Spruyt; Leyden,
de Pecker; Dordt, de Wed. van
Braam; Middelburg, Gillissen;
Delft, van der Smout.

PATRIOTTISCHE

AANMERKINGEN

Over de volstrekte Al of Niet noodzakelykheid van een te doene Augmentatie van 's Lands Militie by de tegenwoordige tydsomstandigheeden; en of de Neutraliteit daar door kwetsbaar zy of niet?

MYN HEER,

WED. is bekend de Aanspraak, welke H. K. Hoogheid, Mevrougetrouwe Landsmoeder, in 't begin der voorleedene Maand in de Vergadering van H. Ed. Gr. Mog. heeft gedaan, tot het doen van een Augmentatie van 's Lands Militie; en dat wel ter instantie van onze twee Provintien in 't byzonder. Die eenigzints de situatie van onze Landstreeken bewust is, kan zigtbaar genoeg oordeelen, van de volstrekte noodzakelykheid, dat dit heilzaame Werk voor de

de Republicq ten spoedigsten ter nitvoer gebragt werde. Dog wyl 'er van een andere kant veele van gedagten zyn, dat dit niet noodzaakelyk is, zo is het nodig ons oog onpartydig over dit gewigtige Poinet te laaten gaan, en onzydig te overweegen, de Oorzaaken, waar op men zoude mogen valtstellen, dat deeze Voorgestelde Augmentatie bil-

lyk en regtmatig gegrond zy. Voor eerst Myn Heer, niemand ignoreert de nabyheid van nabuurige Leegers; nog de Wisselvalligheid van 't Lot des Oorlogs. Zo als onze dierbaare Princesse, onder anderen aan H. Ed. Gr. Mog. vertoont en voorlegt: ", dat de Provintien van Gelderland , en Overyssel gepenetreert zyn van de haggelykheid der Wapenen, en dat een on-, voorzien geval, de Republica, 't zy willens of onwillens, zou konnen brengen, door " de retraite van eene dier Armeën op de ", Bodem van den Staat, in een groote verleegentheid en bekommering; zonder dat , haare Magt toereikende zoude zyn, om " iets van dien aard af te keeren." Dat alleen Myn Heer, is volstaande voor onze Meening: Immers is de Magt der Republica niet toereikende, om zo wanneer den een of ander deezer nabuurige Leegers eens geslaagen mogte werden, en, 's zy willens of on willens, op ons Territoir een Schuilplaats kwam zoeken, om ze behoorlyk daarvan af te keeren! Men weet behalven dat, dat een Armee die de Nederlaag bekomt, op niets meer dan op haare veiligheid bedagt is, en dat derhalven de naaftgeleegenste Bodem tot het Voor-

werp van haare Retraite verkoozen werdt: Wat meer is Myn Heer, zo weet men dan ook, dat de winnende Parthye in zulk een geval, willens gebruik zoude maaken van de Vryheid, die de mindere Parthye onwillens zoude hebben moeten te baat neemen; namelyk, om haare Vyanden op eens anders Grondgebied te komen vervolgen. Dus blykt het evidentelyk waar te zyn, het geene onze Dierbaare Landsmoeder, de Vrouwe Gouvernante, daarop laat volgen; , dat onze niet toereikende " Magt in diergelyke Omstandigheeden de , Republicq ongelukkig genoeg zoude maa-, ken, om op haar eigen Grond het Theater , eenes Oorlogs geplaatst te zien, waar aan Zy ,, direct nog van ter zyde eenig deel of schuld ,, zoude hebben, of begeerd te hebben."

Onze twee Provintien die wel in 't byzonder insteeren op eene Augmentatie, laaten aan niemand eenige argwaan over, of dezelve zou niet geschieden, om daar door deel te neemen in de zweevende Onlusten van Europa, maar dewyl deeze twee Provintien, gelyk H. K. HOOGHEID zig zelfs Expliceerd: de naaftsten aan een fatale beurt zouden leggen, zo zou deeze Vermeerdering van Militie tot geen ander einde geschieden, dan om de Neutraliteit en onafhangkelykheid van de Republicq hier door te handhaaven en te beschutten tegens allen indrang van vreemde Leegers. De Situatie en het gevaar waarin de Republicq door zodanige Leegers gesteld is, is oogschynelyk waar, en dat daaruit een totale ruine voor haar zoude konnen voortspruiten, kan men H. K. H. niet betwisten; zo min, als het de Eer van deezen

zen Staat vordert, zo wel ter behoudenis van haare Rust, als ter bewaaring van haare Vryheid en Godsdienst, dat deeze Groote Zaak, (namelyk de Augmentatie van 's Lands Militie) tot een spoedig Effect gebragt werde: "Zo wanneer, men het Gemeenebest, zoude willen Con-

", ferveeren voor alle onheilen en rampen, het ", welk niet geschieden kan, zegt H. K. H. ", (en zekerlyk alle opregte Republikeinen

", met Haar) met het Land in deeze Omstan-,, digheeden ontbloot te laaten van een toe-

, reikende Magt.

MEN moet zig niet inbeelden Myn Heer, dat eene Augmentatie van 's Lands Militie, nu beeter zoude te practizeeren zyn, dan in voorgaande Tyden; en om dat zommigen misschien van gevoelen zullen weezen, dat vermits Vrankryk thans de handen vol heeft, om het oog op de beweegingen zyner Vyanden te houden, en zyne voornaamste Magten daar heenen te wenden, dat wy daarom gebruik zouden maaken van dit Voordeel, (zo 't een Voordeel kan genoemd werden) en een Aanzienelyke Armee op de been te brengen, waar door wy willens onze geheiligde Neutraliteit zoude zoeken te schenden: Neen Myn Heer! de Republicq heeft veels te Edele Gevoelens, dan zo schandelyk deszelfs gegeeven Woord te verzaaken, en om in troubel water, gelyk men zegt, te willen vissen. Het is waar, dat de Wapenen van haare Bondgenooten, of ten minsten van die, aan wien men denkt dat zy 't naauwste Verknogt zyn, thans voordeelig gaan, en dat men daarom een gunstige Parthye zou konnen verkiezen; maar moet men zulk

een vermoeden niet laaken Myn Heer, als men aanmerkt, dat dewyl de Republicq tot hier toe Gejouisseert heeft van een strikte Neutraliteit, zo heilzaam voor eenen Staat, zy niet voorbedachtelyk zulk een dierbaar Gebouw zouden willen verbreeken, waar aan, natuurlyker wyze, by de presente troubles van Europa, zo veel moeite en zorg is te kosten gelegd om 't zelve te voltooien. Dat is, by lang niet het Oogmerk van onze twee Provintien in t byzonder Myn Heer, veel minder dat van den Staat in 't Algemeen. Laaten wy in deezen de eigen Woorden van H., K. H., gebruiken, daar Zy zegt: ,, dat de Augmentatie van 's Lands Militie eenpaarig gerefolveert en ten spoedigsten gewerkstelligd moest wer-, den, om de veiligheid van de Republica volkoomen te verzeekeren, en op dat niemand haar zoude konnen noodzaaken van , de Omhelsde Neutraliteit af te gaan, of om onder welk voorwendzel het zoude moogen , zyn, zig in de tegenwoordige troubles en " onëenigheeden van Europa in te wikkelen. ,, WAT is een Land, gaat die Doorlugtige Princes voort, dat omcingeld van vreemde Krygsmagten zig niet beschermen kan te-, gens een onvoorziene aanstoot! Wat is Commercie en Navigatie op een ontveiligde " Zee zonder Protectie!" Immers Myn Heer zien wy, en de geringste en onkundigste Luiden met ons, de noodzakelykheid van onze Magten in een Ontzaggelyke Staat te stellen! Zy behoorden altoos Ontzaggelyk te zyn en te blyven, om daar door geen verdenken te geeven, dat wy in deeze en andere haggelyke Tyds--baon

Tydsgewrigten, ons op de Onderstand van eenige onzer Bondgenooten verlieten. Wyzyn Neutraal Myn Heer, en derhalven zyn wy Neutraal ten aanzien van alle onze Nabuuren: geene uitgezondert. Want als wy maar eens weder to rug zien op het Wisselvallige Lot der Wapenen, hebben wy dan geen volkoomene reeden om meer dan oost op de bestendigheid en geduurzaamheid van onze Neutraliteit te blyven perfifteeren? hoewel niet in zo verre, van eene Augmentatie van 's Lands Militie un het oog te verliezen. Wy hebben in dit geval geen feeden, om meer staat te maaken op de Vriendschap van de eene als op de Vyandschap van de andere Mogendheid. Want waarom zouden wy eigentlyk onze Prouppen Augmenteeren, 'als om het perykel dat ons voor oogen is; dat is te zeggen, de aanstoot die de Provintien van Gelderland en Overyssel by de retraite van de eene of andere Armee zoude konnen lyden, door een bekwaame Tegenmagt en billyke schikkingen te verhinderen en ze van onzen Bodem af te houden? H. K. H. zegt immers Myn Heer; , daar het perykel voor oogen is, betaamd het my dat te vertoonen, seh daar tegens middelen van redres voor te flaan, die niemand der Nabuuren en Oorlegende Mogendheeden eenige argwaan konnen geeven.

Issen dan een wezentlyk perykel en gevaar voor oogen, gelyk men moet vaststellen, dat het Verstand van onze Doorlugtige Gouvernante der Republicq, ontzwagteld heeft, wyl Zy ons in alle opzigte de blyken van Haare

goed-

Goedaartige Zorge en Liefde tot Haare Onderdaanen gegeeven heeft, en nog werkelyk geeft, zo moet 'er ook noodwendig op middelen gedagt werden, om dat perykel en dat gevaar van ons af te keeren; "maar zukke "middelen, zegt deeze Wyze Vorstinne, die met de Oude Hollandsche Trouw moeten verzeekerd werden, en die niet anders op het "oog hebben, dan de eigen Veiligheid en "de Natuurlyke Independentie van de Re-

, publicq.

Ik beken wel Myn Heer, dat een kragtdadige Augmentatie van Trouppen, in de Conjectuuren van tyden daar men in is, (ik meen de Neutraliteit) wat verdenkelyk voor zommige van onze Nabuuren zou moeten zyn, als er het geval niet was, dat die Augmentatie zonder eenig vooruitzigt konde werden gewerkstelligd. Maar gelyk H. K. H. duidelyk aantoond en het de geheele Weereld bekend is: het gevaar is daar voor de Republicq, daar het daar zyn, van Fransche, Oostenryksche, Pruissische, Hanoversche en andere nabuurige Leegers, aan de grenzen van onze Staaten mede waar is. Niemand kan ontkennen, dat H. K. H. niet alleen in dit tydsgewrigt, maar zelfs zedert drie Jaaren herwaards, blyken van Haare bekommeringen yoor die zelfde Leegers heeft gegeeven; wanneer de Provintien van Gelderland en Overyssel zelf om Haare hulp en appui verzogten en geinsteerd hebben: " En dewyl ik van de gegrondheid van hunne gevoelens overtuigd ben, zegt die Princes, hoe zal ik dan onverschillig weezen, op hunne Instantien, A-4 , die 20

" die zo regtmatig zyn, en die zedert nog zo ", veel nieuwen aandrang gekreegen hebben?" H. K. H. herhaald zelfs de tyd dat zy 't gevaar van de Republicq met alle nadruk aan H. Ep. Gr. Mog. gerepresenteerd heeft; in melyk den 9 July 1755. wanneer de hooge noodzakelykheid tot het doen van een Augmentatie Haar en den Raad van Staaten een Plan diesweegens heeft doen formeeren; ,, niet, . om daar door deel te neemen, zegt H. K. ,, H. aan de troubles, of daar in te ligter ge-,, wikkeld te worden, maar alleen en tot , geen ander einde, als our de Neutraliteit en de onaf hangkelykheid van de Repu-, blicq, daar mede te handhaaven enz. A ... MET het zelfde inzigt Myn Heer, geschied deeze Voorstelling thans wederom; , want, , zegt onze getrouwe Landsmeeder, ik houde , my gepersuadeert, dat dezelve (te wee-, ten de Augmentatie) niet dan in dien sin zal aangemerkt werden; maar byaldien het onverhoopselyk, wegd H. K. H. 'er by daar mede anders zoude moogen geleegen , weezen, zo begryp ik, dat de voorgeflaa-, gene middelen te noodzakelyker zyn; om , al het onheil dar men yreezen mag, " het Gemeenebest af te keeren." Ik ben van 't zelfde denkbeeld Myn Heer, en wel voornamentlyk van Gevoelen, dat een Ontzaggelyke Krygsmagt zo wel ter Zee als te Land het Crediet van een' Staat kan doen gelden; inzonderheid, als de middelen, die ons daartoe in staat stellen, met een oogmerk van eigen Veiligheid gewerkstelligd werden. Men zal mogelyk vraagen; is het gevaar over

drie

arie Jaaren, of na dien tyd - 20 groot geweeft. toen zelfs de nabuurige Leegers nog digter dan nu aan onze Grenzen waaren, en heeft men doen middelen geweeten, om zonder het doen van een Augmentatie de Republicq van alle overlast en gevaar te bevryden, zo is het by de tegenwoordige tydsomstandigheeden, daar die zelfde Leegers van onzen Bodem schynen af te wyken, neg minder noodzakelyk, om met 20 veel ernst op een Augmentatie aan te houden? Dog hier op heeft men maag re antwoorden, ider het willelvallige Lot des Oorlogs de tydsomstandigheeden kan doen veranderen en de Republica, in zodaanige bestommeringen brengen, 't zy met de Retraite van de eene of andere Leegers, dat dezelve zomtyds in nog grooter gevaar zou konnen vervallen; als waar in ze zedert die drie Jaaren herwaards tot nu toe geweest is. En waarom men met den aanvang van die nabykomende troubelen de Magten der Republicq in een gezaggelyke flaat wilde ftellen zulks geschiedde Myn Heer zekerlyk met het zelfde inzigt dan nu, maar het gevaar dat daar door te lyden was, scheen ligter uit den weg te konnen geruimd worden, dan het tegenwoordige i wyl de nabyheid der Fransche Leegers doen maar zo veel als een doortogt langs onze Grenzen was n en oogschynlyker wyze geen tegenstand van haare Vyanden te verwagten hadde ; daar nu in tegendeel de wederzydsche Leegers malkanderen in sterkte evenaaren en de Vyandlykheeden zo kragtdadig voortzetten, dat de een of andere Parthye (mogelyk by beurtwisseling) tot een Retraite zoude konnen gedwongen A 5

werden. Waarom men zekerlyk niet te veel op zyne hoede zyn kan, om allen onverwagten aanstoot daarvan, ons van den hals te keeren.

MAAR nademaal niet zo zeer eene Augmentatie het Poinet is, 't geene zo veele difficulteiten ontmoet heeft, en thans nog ontmoet: hoewel niet zonder gegronde Voorwendzels; dat 's Lands Finantien ven kragtdaadige, of eigentlyk, behoorlyke Augmentatie niet kan lyden: dat het in deze tydsomstandigheeden. daar gantsch Europa byna in onrust is weel moeite zoude inhebben om die Augmentatie ten effeste te brengen; te weeten, om de genoegzaame Manschappen daar toe aan te werven: En laatstelyk om de Inwoonders door Nieuwe Lasten wederom te moeten drukken. Maar de voornaamfte hinderpaal Myn Heer, schynt te zyn, de vreeze, dat men door een Augmentatie het Kwetzen van de Neutraliteit zoude bedoeden; en dit is een Zaak die wy wat van dader by moeten overweegen; na dat wy de eerste Zwarigheeden, die tot belemmering van eene Augmentatie konnen dienen, zullen hebben opgeloft.

War eerstelyk's Lands Finantien betresd: men kan zekerlyk niet ontkennen, dat ze by den laatsten Oorlog zo veel geleeden hebben, dat 's Lands Inkomsten bezwaarlyk de Agterstallen en het tessens Soutien der Republicq kan opweegen; maar wie moet evenwel niet toestemmen, dat zo wanneer een Augmentatie geschiedde, de Ingezeetenen niet goedwillig ter behoudenis der Rust en Vrede, Aanzien, Eere en Vermoogen van

de Republica, die zelfde Lasten door nog meer anderen zoude Supleeren ? Ja als zv zaagen het genot 't welk de Republico daar van hadde, en dat men onze Trouppen op ons Territoir alleer behielde, waar door noodwendig de Confamptie van die zelfde Trouppen te weeg zoude brengen, dat den Burger en Ingezeeten zoude Floreeren, en 's Lands Verschotten door ongevoelige Inkomften weder gefoulageerd werden; dat is te zeggen, dat bet geene deeze Augmentatie den Staat te meerder zoude bezwaaren en den Ingezeeten drukken, egter weder door het rouleeren van 's Lands Militie in 't binnenste van onze Provintien, in "s Lands Kas zoude vergoeden, zonder dat imand der Ingezeetenen, nog der Militie, of der Finantien zelfs, over eenige schade zoude behoeven te klaagen. ,, Want wie van de On-" Laften niet blymoedig helpett draagen, , daar hy weet, dat ze alleen dienen zullen ,, om de Republicq te beveiligen tegens al-, len overlaft, en haar daar door te be-, waaren by haare Vryheid en Godsdienst. Onafhangkelyk van het goetdunken van , anderen, zo als de Eer van een Vrye Staat vordert?

ZEKERLYK Myn Heer is dit den Zaak die de attentie van alle welmeenende Patriotten moet verdienen, om verheugd te zyn over het Conferveeren van slands Eer, die eene niet toereikende Magt, ingeval van nood, volftrekt verdrukken en ten onder moet brengen. En wie van die zelfde welmeenen-

de Patriotten zou niet vrywillig zyn goed en bloed voor zyn Vaderland opofferen; daar een regtschaapen Christen-Mensch het Welweezen van moet behertigen, door daar aan toe te brengen, het geen zyn Staat en Vermoogen vermag, zo wel als het de Vermoogendste onder hun betaamd, om 's Lands Finantien te helpen Soulageeren: Wy koomen dan tot de principaale Zaak Myn Heer; namelyk, of Eene Augmentatie van 's Lands Militie de Neutraliteit der Republica kan kwetzen

of niet?

MEN zegt doorgaans, Vrankryk zou u de reeden van deeze Systema - Verandering aforaagen, en of men voorneemens was de Neutraliteit te verzaaken en een byzondere party te kiezen? Maar wie zal staande durven houden Myn Heer, dat het juist Vrankryk moet zyn, die ons den eersten aanval daar over zoude doen? Waarom zou Engeland, Pruissen, het Huis van Oostenryk, of wel eenige andere in Oorlog gewikkeld zynde nabuurige Mogendheid, het zelfde regt niet hebben, om ons die Vraag te doen? By voorbeeld: Waarom zou de Keizerin-Koningin niet bedugt zyn voor de Oostenryksche Nederlanden, ontbloot van Trouppen en van een behoorlyke Defensie: Engeland voor 't Keurvorstendom van Hanover: Pruissen voor Oostvriesland en andere nabuurige Staaten enz.? Wy zyn omtrent alle Neutraal, en gevolglyk moet ik kortbondig oplossen, dat zy allen een en dezelfde Attentie op onze beweegingen moeten hebben; ten waare dat wy met het bestissen van eene Augmentatie, onze Intentien zeiden,

den; en parthye koozen; of dat men van de zwakheid van een onzer Nabuuren zogt te profiteeren, om een van hunne Landen te Conquesteeren, waar omtrent zy een eevengelyke Vrees moeten hebben voor die Landen of Plaatzen, welke zonder tegenweer aan ons goeddunken bloot leggen. Maar behalven Myn Heer, dat dit alles als een zeer belaggelyke Suftenuë moet aangemerkt werden, moet men onze Republicq voor al te Edelmoedig houden, van zulk een zigtbaare kleinhartigheid te begaan, dewelke gantsch geen overeenkomst met haare aloude Heldendaaden zoude hebben. Daar en booven is het nog te meer Contrarie dit Denkbeeld; want eer wy een bekwaame Magt by een hadden, om zulk een Voorondersteld Conquest te onderstaan, is het klaarblykelyk te gezien, dat onze Vyand, of Vyanden, ons zouden voorkoomen met een behoorlyke Defensie of wel met eenen Inval in onze eigen

LAATEN wy ons dan niet ophouden Myn Heer met deeze beuzelachtige presomptie, maar in tegendeel vaststellen, dat men de Trouppen der Republicq maar alleen zoude Augmenteeren om de Frontieren van den Staat te dekken teegens alle soule en geweld, die haar onverhooptelyk van eenige nabuurige Leegers zoude konnen werden aangedaan. Men ziet immers zeer duidelyk de noodzakelykheid van eene Augmentatie te moeten doen; en Vraagd men, Waarom? Kan men maar aanstonds het oog werpen op de Representatien van de Staaten van Geleger

derland, weegens de onlangs gedaane overtogt der Geallieerde Armee over den Rhyn. Dit Poinct alleen, hoe weinig betrekking het zelve tot de Veiligheid der Republicq zoude mogen hebben, moet nogtans in deezen aangehaald werden, om aan te toonen. welk een geringe Oorzaak bekwaam is, de Neutraliteit der Republicq te besommeren; en dat men daarom de Krygsmagten der Republice in een Ontzaggelyken Staat behoorden te stellen. Men zal misschien wel vraagen: Waarom die Krygsmagten niet in een ontzaggelyken staat gehouden, toen zy daar reeds waaren; En waarom zulke zwaare Reductien gedaan? Met u welneemen, zal ik dit beantwoorden, met te zeggen; dat de tydsomstandigheeden, (waar door ik in eens de gantsche Oeconomie der Republicq versta) het doenmaals niet toelieten, zulk een groote Magt op de been te houden; te meer, daar het voornaamste deel derzelfden buiten de Grenzen van den Staat moest blyven; te weeten, de meeste Steeden der Oostenryksche Nederlanden von onder den Naam van Hollandsche Barrieren bezetten. Waar door gevolglyk den Staat geen genot van de Depences dier Trouppen konde hebben, en egter genoodzaakt waaren te Suppleëren tot haar Onderhoud. Daarenbooven Myn Heer. strekken zig de Tractaaten en Alliantien van de Republica zodaanig niety wit, dat onze Bondgenooten ons Systema konnen bepaalen, of ons de magt beneemen, om 't zelve by alle voorvallende geleegentheeden met belang tot het algemeene Welzyn te veranderen.

Ziz daar Myn Heer, dunkt my klaar genoeg ontvouwd te hebben, wat ons het regt geeft om een Augmentatie van 's Lands Militie te doen, zonder daar door in eenigerhande maniere onze Neutraliteit te kwetzen; 't zy dat eenige in Oorlog synde Mogendheid, ons daarvan de reeden zoude willen afvraagen, of hetzelve tot een kenmerk van eenige Partyschap of Rupture van Neutraliteit, willen duiden. Zy moet met billykheid toegeschreeven worden, tot de behoudenis van de Veiligheid deezer Republicq, die veel moet toebrengen 'tot het onderhouden van een stipte Neutraliteit; ten waare eenige Nabuurige Mogendheid zig onder dit Pretext een weg zogt te baanen, om de Republicq in de tegenwoordige Troubles in te wikkelen. Wanneer het zo veels te noodzakelyker zoude zyn, om door een formidable Magt, het onheil dat men voor 't Vaderland zou konnen vreezen, daar van af te weeren.

Gy zult my mogelyk invallen Myn Heer, en vraagen; Of men zig niet gemakkelyker buiten eenige ongenugten zoude konnen houden, met geene Augmentatie te doen, want dat het zekerlyk een Middel is om onze Bondgenooten wakker te maaken, en om oms, zo ziet zigtbaarlyk, egter evenwel ongevoelig in moeielykbeeden te hrengen? Ik zal u daarin wat toegeeven Myn Heer, maar u tot befluit, met een Vraag weder antwoorden; namelyk, wat de Republicq doen zoude, zo wanneer zy die Augmentatie agterweegen liet, en dat het Lot des Oorlogs de zaaken zo van gedaante deed verande-

anderen, dat de eene of andere Armee de Nederlaag bekoomende, zig in de onvermydelyke noodzakelykheid gebragt zag, om, schoon onwillens, nogtans den Bodem van den Staat te moeten betreeden, en om, zo niet daar op te vertoeven, egter door Middel van dezelve een Schuilplaats te zoeken? Haare Vyanden zouden immers het regt hebben, om ze te vervolgen, en wy aldus met goede oogen moeten aanzien, dat onze Neutraliteit door onze Nabuuren zelfs geschonden wierd; waar door wy noodwendig de een of andere Parthye zouden moeten omhelzen, of ons ten minsten niet bevoegd agten, uit hoofde van de geringheid onzer Krygsmagten, om de eene Armee meer dan de andere van onzen Bodem te verdryven.

DEEZE en andere Overweegingen van die Natuur Myn Heer, strekken die niet ten bewys, dat Holland in de volstrekte noodzakelykheid gesteld is, nu de onderscheident-lyke Leegers haarer Nabuuren aan 't Balanceeren zvn om malkanderen het hoofd te bieden, dat wy een toereikende Magt aanwerven, om onze Neutraliteit niet alleen met Woorden, maar ook zelfa met Daaden, (in cas van nood) te handhaaven? En laaten wy tot befluit, dus als welmeenende Patriotten, eenpaarig wenschen; dat God Almagtig in dit netelig Tydsgewrigt, zo de Raadsvergaderingen van onze Souvereinen in 't algemeen, als de wyze Schikkingen en Voorstellingen, van H. K. H., onze getrouwe Landsmoeder in 't byzonder, te Zeegenen, om aldus het lieve Vaderland uit een haghaggelyke toestand gered te zien; en op dat hunne Werkzaamheid en Zorgen, niet te vergeefs besteed mogen zyn, maar dat het Land en haare Inwoonders, door het zelve in alle zyne betrekkingen, onder den Zeegen des Allerhoogsten gelukkig mag werden; op dat, zo de Republicq daar na eenig Ongeval ('t welk God verhoede!) of eenige vermindering in haar Gezag en Aanzien mogt overkoomen, aan haare Regeering niet zal te wyten zyn, de Slaagen die dezelve mogten tressen. Ik ben in dat goede Vertrouwen, enz.

Den 10 July 1758.